

OKU İZLE DİNLE

Fotoğraf: Marc Hom

French Impressions

Joshua Bell & Jeremy Denk

Joshua Bell (keman), Jeremy Denk (piyano)
Saint-Saëns, Franck ve Ravel'in Keman ve Piyano
İçin Sonatları
Sony Classical,
2012

Keman virtüözü Joshua Bell ve piyanist Jeremy Denk'in, Fransız empresyonist akımının temsilcilerinden Saint-Saëns, Franck ve Ravel'in keman ve piyano için birer sonatını yorumladıkları kayıt bu yılın başında Sony etiketiyle dinleyiciye sunuldu.

Camille Saint-Saëns'ın iki keman-piyano sonatından birincisi olan, 1885 tarihli Op.75 Re minör sonatı kaydın ilk parçası. Dört bölümlük sonatta Saint-Saëns'ın hayranı olduğu Beethoven'ın aynı formdaki eserlerinin etkilerini gözlemlemek mümkün. Sonatın birinci bölümünde ilk birkaç ölçüde göze çarpan keman ve piyanonun unisonlardaki uyumunun yanı sıra, içinde kontrastlar barındırdığı kadar iki enstrümanın karşılıklı diyaloglarına da ev sahipliği yapan kesitler Bell ve Denk'in denge içinde paslaşmalarıyla ahenkli bir bütünlük sergiliyor. Lirik ikinci bölüm ve dansvari üçüncü bölümün ardından sonatın son bölümünde inişli çıkışlı, üstüste gelen ve her defasında farklı bir tonda tekrarlanan gam pasajlarında, kemanın, eserin sonunda vurgulanan ısrarcı havayı kreşendolarla desteklemesiyle, piyanonun zaman zaman geri planda kalarak zaman zaman da kemana katılarak eşlik etmesi, bu pasajları, eserin bütününe eğlenceli birer yansıması olarak ortaya çıkarıyor.

Kaydın ikinci parçası olan Cesar Franck'ın La majör keman ve piyano sonatını Joshua Bell 1989'da, yirmi üç yıl önce kaydetmiş. Ama her icracı, hatta belki de diğer sanat ve bilim dalları mensubu için geçerli olan durum, Bell için de geçerli. Bell'in eseri daha önce kaydetmenin yanı sıra konserlerinde de onlarca kez icra ederek daha da içselleştirdiğini tahmin etmek zor değil. Dolayısıyla dinleyici bu kayıta Bell'in eseri yıllar içinde ne denli olgunlaştığına şahit olacak.

Franck Sonatın birinci bölümünün lirik havasını Bell ve Denk virtüöziteleriyle keman ve piyanonun adeta karşılıklı yalvarırcasına yumuşak geçişlerle birbirleri-

ne söz vermeleri biçiminde canlandırıyor dinleyicinin gözünde... Denk'in kaydın kitapçığındaki tasviriyile, Empresyonist resimde objenin kendisinden ziyade objeyi oluşturan renklere odaklanan fikrin yansımaları bu sonatta görmek mümkün. Örneğin, eserin özellikle ikinci bölümüne hakim olan gizemli hava, keman ve piyanonun, adeta renklerin içiçe işledikleri bir atmosfer yaratıp üçüncü bölümde aydınlığa taşınıyor. Dördüncü bölümde ise keman ve piyanonun kanonu bölümün geneline hakim olan aydınlanmayı zirveye oturtuyor.

Kaydın son eseri ise Maurice Ravel'in keman ve piyano için üç bölümlü sonatı. Eserin birinci bölümünde klasik Fransız empresyoniziminin renk oyunları göze çarparken ikinci bölümü Amerikan blues tarzıyla sonatı eğlenceli bir havaya sokuyor. Blues'un melodisini Bell, oyunvari bir çizgiyle işlerken Denk'in eşlikte piyano partiyonunu kemanın şarkısına eşlik eden bir blues orkestrası havasına bürümesi dikkat çekiyor. Eserin son bölümünün yorumu ise yine kayda hakim olan Fransız karakteriyle uyum içinde... Yine de onda da aceleci tavrın altı kemanın partiyonunda birbiri peşi sıra duyulan onaltılıklarla çizilirken, piyano sanki daha sakin ve kendinden

emin adımlarla bölümü sona taşıyor. Bu tip tezatlıkların dinleyiciye duygusal anlamda taşınması da icracıların temiz, açık ve şeffaf yorumlarıyla mümkün olmuş.

Kaydın tümünü aslında tek bir cümleyle özetlemek gerekirse, Bell ve Denk'in kendi çalgılarının farklı ton renklerini ustaca kullanmalarıyla ve eserleri yorumlarken bu fikri ön plana çıkarmalarıyla, Fransız romantizminin renklerin, aydınlıkların ve gölgelerin içiçe geçmesi idealini dinleyiciye coşkuyla yansıttıkları göze çarpıyor. CD'nin 2012'nin önde gelen kayıtlarından olacağı şüphesiz.

Franck Sonatın birinci bölümünün lirik havasını Bell ve Denk virtüöziteleriyle keman ve piyanonun adeta karşılıklı yalvarırcasına yumuşak geçişlerle birbirlerine söz vermeleri biçiminde canlandırıyor dinleyicinin gözünde...

